

Almorratxa. MDG 2394

Almorratxa

MDG 2394

Fitxa tècnica

Matèria/Tècnica: vidre, bufat, amb aplicacions de lacticini i filigrana
 Datació: segle XVIII
 Dimensions: 30,1 x 15,5 cm
 Número d'inventari: MDG 2394

Almorratxa

L'almorratxa és, sens dubte, una de les formes del segle XVIII més originals i característiques de la producció del vidre català. La més antiga conservada és de final del segle XVI, principi del segle XVII. L'almorratxa servia originalment com un perfumador per contenir i escampar pels seus brocs aigua de roses, o aigua-ros. De fet el seu nom, manllevat de l'àrab, significa precisament això, perfumador, i aquest sembla ser l'ús comú de les almorratxes fins ben entrat el segle XVIII, quan aquests objectes evolucionaren d'aquella funció domèstica cap a d'altres de caràcter cerimonial o folklòric. En algunes processons l'almorratxa, lligada a un pal llarg, espargia l'aigua beneïda sobre els fidels o bé s'utilitzava, com encara succeeix en algunes poblacions catalanes, per a la realització del ball de l'almorratxa. Durant aquest ball –que es feia per parelles– els nois ruixaven les noies amb l'almorratxa plena d'aigua perfumada. També existia un variant d'aquest ball: l'administrador del santuari o ermita local que coneixia les parelles d'enamorats que no s'atrevien a declarar-se, es dirigia amb l'almorratxa a la noia interessada, la ruixava i, agafant-la pel braç, la presentava al noi, a qui també ruixava, i tots dos ballaven com a parella davant la concurrència. En aquests actes, les almorratxes es decoraven amb cintes i flors agafades als brocs o penjades dels fils de vidre que decoren la panxa del seu contenidor.

Descripció

Contenidor de vidre transparent de forma esfericocònica, estrangulada vers la base, amb un broc cilíndric al centre, envoltat de quatre de més petits, tots verticals. Descansa sobre un peu cilíndric, lleugerament cònic i una base reforçada, amb el llavi exterior decorat amb aplicacions de vidre, en forma de cordó. La peça està decorada amb cordons de vidre i fils de lacticini, una tècnica que consistia a aplicar pasta molt fina de vidre blanc en forma de fils. La utilització de fils de lacticini i les decoracions en vidre eren elements típics de les manufactures catalanes de vidre, que recollien la influència veneciana (la *façon de Venise* dels segles XVI i XVII) que, tal com es demostra amb aquesta peça, es continuaven fent servir a Catalunya en exemplars del segle XVIII.

Des del punt de vista tècnic, els vidres catalans del set-cents destaquen pel seu alt nivell tècnic i, d'una banda, recullen la influència de les tradicions vidrieres europees i, d'una altra, presenten la saviesa de l'adaptació a les necessitats i els gustos de la societat catalana de l'època. En el segle XVIII s'imposa un cert *abarrocamment* decoratiu en els objectes de vidre que es tradueix en aplicacions de fils pinçats i caboixons, sovint amb decoració de fils blancs o blaus. Des del punt de vista funcional, l'almorratxa s'utilitzava com a contenidor i aspersor de líquids aromàtics. Era un element comú a les cases catalanes, segons consta en els inventaris des dels segles XV i XVI, però al llarg del segle XVIII l'almorratxa va deixar de ser únicament un perfumador domèstic per esdevenir un objecte central en algunes demostracions populars que han acabat consolidant-lo com un element d'ús folklòric.

Procedència

Aquesta peça forma part de la col·lecció de vidre del Museu de Granollers formada per més de tres-cents objectes de variada tipologia, el gruix de la qual correspon a vidres catalans del segle XVIII. La procedència és desconeguda, tot i que podem afirmar que és un objecte de manufactura catalana, atès que l'almorratxa és una tipologia exclusivament autòctona de la vidrieria a Catalunya, que en el segle XVIII s'establia principalment a Barcelona i Mataró.

El balcó